

Σχέδιο Γνώμης της Ο.Κ.Ε.

ΓΙΑ ΤΟ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

του Υπουργείου Ανάπτυξης

με τίτλο

**«Νέα κίνητρα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων
Επενδύσεων και λοιπές διατάξεις»**

Σεπτέμβριος 2026

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 02 Σεπτεμβρίου 2026 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από το Γ' Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο: «Νέα κίνητρα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και λοιπές διατάξεις».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Γεώργιο Αμβράζη, Αθηνά Βουνάτσου, Δημήτριο Αρβανιτοζήση, Γεώργιο Μπούκουρα, Κωνσταντίνο Μπάρδα και Δήμητρα-Ινές Αγγελή.**

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε η **κα. Αθηνά Βουνάτσου**, μέλος της ολομέλειας της Ο.Κ.Ε. Στη δεύτερη συνεδρίαση, λόγω κωλύματος, χρέη Προέδρου εκτέλεσε ο **κ. Κωνσταντίνος Μπάρδας**, Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν επίσης ως εμπειρογνώμονες ο **Δρ. Δημήτρης Γιακούλας**, Επίκουρος Καθηγητής Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας Τμήματος Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ και η **Δρ. Διεθνούς Ιδιωτικού Δικαίου Δήμητρα Παπαγεωργίου**, Δικηγόρος.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής ο **κ. Δημήτριος Μπίμπας**, Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε δύο συνεδριάσεις στις 17 Σεπτεμβρίου 2026.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	4
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ.....	8
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	12
<i>Το Απόθεμα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ελλάδα: Εξέλιξη και Τάσεις έως το 2025</i>	<i>14</i>
<i>Η διάρθρωση του αποθέματος ΑΞΕ ανά κλάδο το 2024.....</i>	<i>15</i>
ΣΧΟΛΙΑ Ο.Κ.Ε. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ Ν/Σ.....	20
ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ.....	25
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	37

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχ/Ν του Υπ. Ανάπτυξης με θέμα

«Νέα κίνητρα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και λοιπές διατάξεις»

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η αναγνώριση της ανάγκης προσαρμογής του πλαισίου για την προσέλκυση νέων επενδύσεων και η επικαιροποίησή του για την ενθάρρυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων, σε συνδυασμό με την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων και εγχώριων επενδύσεων στη χώρα αποτελεί σημαντική εθνική αναπτυξιακή προτεραιότητα, σε μια περίοδο δομικών διεθνών ανακατατάξεων.

Η προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής βάσης της χώρας. Ωστόσο, η χορήγηση σημαντικών κρατικών ενισχύσεων, φορολογικών απαλλαγών και προνομίων επιτάχυνσης διαδικασιών πρέπει να συντελείται σε ένα πλαίσιο δράσης και πρωτοβουλιών που θα ενισχύουν την κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη με όρους βιωσιμότητας και δίκαιης ανάπτυξης, με ισότιμη συμμετοχή των εγχώριων οικονομικών δρώντων.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας, αξιολογώντας το σχέδιο νόμου του Υπουργείου με αντικείμενο την προσέλκυση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και αναλύοντας τα πορίσματα της διαβούλευσης με τα μέλη, σταχυολογεί παρακάτω τα σημαντικότερα συμπεράσματα. Εν κατακλείδι, η Ο.Κ.Ε.:

1. Θεωρεί ζωτικής σημασίας για την ελληνική οικονομία την προώθηση δράσεων και την ανάπτυξη κινήτρων για την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα

2. Υπογραμμίζει την ανάγκη προσέλκυσης πρωτογενών επενδύσεων με προώθηση επενδυτικών σχεδίων που λειτουργούν συμπληρωματικά αλλά δεν υποκαθιστούν την εγχώρια επενδυτική δραστηριότητα.
3. Καταγράφει ως θετική τη στόχευση της δημιουργίας νέων επενδύσεων, σε αντιδιαστολή με τις εξαγορές και συγχωνεύσεις υφιστάμενων επιχειρηματικών μονάδων. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η νομοθετική πρόταση δεν εξειδικεύει με ακρίβεια τις επιλέξιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες και ενδεχομένως αφήνει περιθώρια για τριγωνικές ή εικονικές επενδύσεις εξαγορές μέσω εξαγωγής και επανεισαγωγής κεφαλαίων.
4. Προκρίνει την κωδικοποίηση και προσαρμογή της νομοθεσίας περί προσέλκυσης ΑΞΕ και στρατηγικών επενδύσεων με ενιαίους διοικητικούς κανόνες, φορολογικές ρυθμίσεις και χρηματοδοτικά σχήματα, ώστε να διευκολυνθεί τόσο ο υποψήφιος επενδυτής, όσο και η ελληνική δημόσια διοίκηση κατά τον έλεγχο των σχημάτων.
5. Προτείνει ότι καθώς μέρος των επενδύσεων αυτών θα στηριχθούν έμμεσα ή άμεσα από την εγχώρια δημοσιονομική βάση, να τεθούν συγκεκριμένες προτεραιότητες στους αναπτυξιακούς νόμους και σε κάθε άλλο σχήμα χρηματοδότησης ώστε να αποφευχθεί καθεστώς εύνοιας επενδύσεων της αλλοδαπής έναντι των εγχώριων.
6. Υποστηρίζει ότι ειδικά για τις απομακρυσμένες και παραμεθόριες περιοχές, οι μηχανισμοί ελέγχου θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις γεωστρατηγικές ιδιαιτερότητες της χώρας και ειδικές γεωπολιτικές παραμέτρους, σύμφωνα με τους προηγούμενους νόμους και τους κανονισμούς της ΕΕ.
7. Επισημαίνει δε ότι σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να καταρτιστούν οι αντίστοιχοι πίνακες επιλεξιμότητας με βάση τα κριτήρια της περιφερειακής σύγκλισης και της προστασίας των κρίσιμων οντοτήτων και των κρίσιμων πρώτων υλών.

8. Εκτιμά ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί ακριβέστερα η μορφή και το μέγεθος της ιδιωτικής επένδυσης, καθώς να διασαφηνιστεί το πλαίσιο εφαρμογής (διάσπαρτοι όροι στήριξη, χρηματοδότηση, συμμετοχή κλπ αφήνουν περιθώρια πολλαπλών νομικών ερμηνειών).
9. Προτείνει την υιοθέτηση καλών πρακτικών για την προσέλκυση επενδύσεων από άλλες χώρες, στα πρότυπα των συστάσεων του ΟΟΣΑ
10. Συστήνει την αποσαφήνιση των κριτηρίων επιλεξιμότητας τόσο ως προς την προέλευση της επένδυσης, τα καθεστώτα *deminimis*, καθώς και την τομεακή συνεισφορά.
11. Προκρίνει την κατάργηση κάθε διάταξης ή ανοχής που επιτρέπει μερική/μειωμένη κάλυψη των προϋπολογισθέντων θέσεων κατά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.
12. Καλεί για υποχρεωτική εφαρμογή της Αρχής DNSH (Do No Significant Harm) και Κοινωνικών Εγγυήσεων ώστε κανένα επενδυτικό σχέδιο να μην εντάσσεται στο καθεστώς κινήτρων εάν παραβιάζει την ευρωπαϊκή αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στους έξι περιβαλλοντικούς στόχους (Κανονισμός ΕΕ 2020/852), καθώς και τις ελάχιστες κοινωνικές εγγυήσεις (Minimum Social Safeguards) βάσει των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ και των θεμελιωδών συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO).
13. Προτείνει την εφαρμογή μεθοδολογίας και έρευνας για τα πεπραγμένα των υποψήφιων επενδυτών σε άλλες χώρες και την επίπτωση στο περιβαλλοντικό, κοινωνικό και εμπορικό ισοζύγιο (αν τηρήθηκαν οι αρχές δίκαιου εμπορίου, εταιρικής υπευθυνότητας, περιβαλλοντικής προστασίας και προστασίας της εργασίας και της οικογένειας).
14. Θεωρεί ότι η εφαρμογή της ρύθμισης για το κλιματικό σύμφωνο σε σχέση με τις Στρατηγικές Επενδύσεις πρέπει να τύχει περαιτέρω επεξεργασίας και να

συμπεριλάβει ένα ελάχιστο κατώφλι προϋποθέσεων για την υπαγωγή των επενδύσεων στο καθεστώς ΑΞΕ.

15. Προτείνει τη διασύνδεση των κρατικών ενισχύσεων (φοροαπαλλαγών) με μηχανισμούς κινήτρων που θα ενισχύουν τη δημογραφική ανάταξη της ελληνικής υπαίθρου μέσα από τη θέσπιση της "Δημογραφικής Ρήτρας Περιφερειακής Σύγκλισης".

16. Επισημαίνει ότι η εφαρμογή του παρόντος τελεί, σε κάθε περίπτωση, υπό την επιφύλαξη της νομοθεσίας περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι η παροχή κρατικών κινήτρων για την προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων δεν θα έχει ως παράπλευρη συνέπεια την υπέρμετρη ενίσχυση της συγκέντρωσης σε επιμέρους αγορές ή τον περιορισμό του αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

17. Συστήνει να εφαρμοστούν στον παρόντα νόμο ως κριτήρια επιλεξιμότητας τα κριτήρια της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, της συμμετοχής γυναικών στα ΔΣ των εταιρειών, της συμμόρφωσης στα εργασιακά πρότυπα και τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας¹.

18. Προτείνει την προώθηση και εμβάθυνση της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς φορείς και την ΟΚΕ προκειμένου η νομοθετική ρύθμιση καταστεί λειτουργική και αποτελεσματική. Η καθιέρωση θεσμικών μηχανισμών συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην διαμόρφωση ex ante και ex post ανάλυσης επιπτώσεων της οικονομικής πολιτικής και τον επενδυτικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο, διασφαλίζει τη διαφάνεια και την ενσωμάτωση στη διαδικασία αξιολόγησης.

¹ Στα Άρθρα 3, 7, 11 και 25 να τεθεί ως απαραίτητη θετική προϋπόθεση υπαγωγής, εκταμίευσης και διατήρησης της ενίσχυσης η έγγραφη δέσμευση του επενδυτή για καθολική εφαρμογή των κλαδικών/ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ.

Σε μια περίοδο σημαντικών περιφερειακών συγκρούσεων και αναδιάρθρωσης των γεωπολιτικών συσχετισμών, αύξησης του διεθνούς προστατευτισμού στο εμπόριο και περιορισμού των διεθνών κεφαλαιακών ροών είναι σημαντικό οι εθνικές πολιτικές προσέλκυσης επενδύσεων να ισορροπούν ανάμεσα στη διασφάλιση της ενίσχυσης και συνέχειας της εγχώριας παραγωγικής βάσης και στη διατήρηση των καλών σχέσεων οικονομικής συνεργασίας με επενδυτικούς και οικονομικούς φορείς ευρωπαϊκών και τρίτων χωρών.

Δεν υπάρχει αμφιβολία άλλωστε ότι για μια μικρή ανοιχτή οικονομία όπως η Ελλάδα, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) αποτελούν κρίσιμο συντελεστή προσέλκυσης κεφαλαίων, μεταφοράς τεχνογνωσίας, διεύρυνσης παραγωγικών δυνατοτήτων και ανάπτυξης διεθνών επιχειρηματικών δικτύων.

Είναι δε αληθές ότι ως απότοκο της παρατεταμένης κρίσης, το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο για τις ΑΞΕ έχει μετατοπιστεί τα τελευταία χρόνια από μια πολιτική μονοδιάστατης προσέλκυσης κεφαλαίων, συγχωνεύσεων και εξαγορών προς μια περισσότερο στοχευμένη πολιτική προώθησης επενδύσεων, όπου ζητούμενο είναι η προσέλκυση επενδύσεων με μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία για την ελληνική οικονομία. Παρόλα αυτά, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές διαρθρωτικές αδυναμίες², μεταξύ άλλων στην υιοθέτηση καινοτομίας, στην ταχύτητα διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών, στην προσφορά εργατικού δυναμικού και στο ενεργειακό κόστος των επιχειρήσεων. Η βασική πρόκληση είναι σήμερα να συνδεθεί η αύξηση των ΑΞΕ με παραγωγικότητα, απασχόληση, καινοτομία, εξαγωγές και βιώσιμη ανάπτυξη. Παράλληλα, θα πρέπει η ελληνική οικονομία να θωρακιστεί έναντι άλλων εξωτερικών κινδύνων και εισόδου ανταγωνιστών που μπορεί να αξιοποιήσουν την επενδυτική παρουσία τους για την απόκτηση γεωπολιτικών/γεωοικονομικών πλεονεκτημάτων.

² <https://www.bankofgreece.gr/enimerosi/grafeio-typoy/anazhtshsh-enhmerwsewn/enhmerwseis?announcement=af284c45-27e0-4b57-a89b-a0dc3efb4e60>

Σε αυτή τη βάση, με το σχέδιο νόμου «Νέα κίνητρα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και λοιπές διατάξεις», επιχειρείται σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο Ανάπτυξης η επικαιροποίηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου με κυριότερη στόχευση (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα):

- τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου
- την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος παροχής κινήτρων, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες οικονομικές και επενδυτικές συνθήκες
- την αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα μέσω της απλούστευσης και επιτάχυνσης των διοικητικών διαδικασιών,
- την ενίσχυση της παραγωγικής δραστηριότητας και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, καθώς και
- την αύξηση της απασχόλησης και του διαθέσιμου εισοδήματος.

Το υπουργείο Ανάπτυξης αναγνωρίζει στην Ανάλυση Έκθεσης Συνεπειών, και παρά το πλήθος σχετικών νόμων ότι «...η απουσία ενός ειδικού και συνεκτικού πλαισίου παροχής στοχευμένων κινήτρων για επενδυτικά σχέδια που χρηματοδοτούνται από μη εγχώρια κεφάλαια περιορίζει τη δυνατότητα συστηματικής προσέλκυσης και υποστήριξης τέτοιων επενδύσεων σε καίριους τομείς της οικονομίας. Παράλληλα, η ανάγκη διαχείρισης των διαδικασιών αξιολόγησης, υπαγωγής, ελέγχου, παρακολούθησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων καθιστά αναγκαία την ύπαρξη κατάλληλης και εξειδικευμένης διοικητικής δομής. Το σχέδιο προβλέπει ακριβώς ειδικό καθεστώς κινήτρων για επενδύσεις με μη εγχώρια κεφάλαια , καθώς και ειδικό Τμήμα με αρμοδιότητες που καλύπτουν την έκδοση των σχετικών πράξεων και την παρακολούθηση των επενδυτικών σχεδίων».

Το νομοσχέδιο, όπως έχει κατατεθεί στη Δημόσια Διαβούλευση³, αποτελείται από 3 Μέρη και περιλαμβάνει 43 διακριτά άρθρα.

³ https://opengov.gr/mindev/deliberations/dimosia-ilektroniki-diavoyleysi-gia-to-schedio-nomoy-toy-ypourgeioy-anaptyxis-me-ton-titlo-nea/?show_intro=1

Το Μέρος Α («ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ») αποτελείται από 4 κεφάλαια και 32 άρθρα (1- 32).

Τα 4 Κεφάλαια περιλαμβάνουν τις γενικές διατάξεις (Α), τα νέα κίνητρα άμεσων ξένων επενδύσεων και το καθεστώς κινήτρων άμεσων ξένων επενδύσεων (Β), την αναδιάρθρωση της διεύθυνσης άμεσων ξένων επενδύσεων της Γενικής Διεύθυνσης αναπτυξιακών νόμων και άμεσων ξένων επενδύσεων - σύσταση τμήματος γ' κινήτρων άμεσων ξένων επενδύσεων (Γ) και τις εξουσιοδοτικές διατάξεις (Δ).

Το Μέρος Β («ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ»), αποτελείται από 4 Κεφάλαια και συνολικά 10 άρθρα (άρθρα 33 έως 42). Τα Κεφάλαια περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για τις αλλοδαπές εταιρείες - τροποποίηση Α.Ν. 89/1967 (Α), διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων (Β), διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γ) και τις καταργούμενες διατάξεις (Δ).

Το Μέρος Γ περιλαμβάνει το χρόνο έναρξης ισχύος του νομοσχεδίου.

Επισημαίνεται ότι το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου αναρτήθηκε στην πλατφόρμα της Ανοιχτής Διακυβέρνησης στις 01/09/2026 ώρα 23:03, με καταληκτική ημέρα και ώρα ολοκλήρωσης της διαδικασίας στις 16/09/2026 ώρα 09:00. Δηλαδή συνολικά, 14 ημέρες και 10 ώρες.

Ο χρόνος για την αποδοτική επεξεργασία του νομοθετικού υλικού (σ/ν), σε ένα τόσο καίριο και σύνθετο πεδίο πολιτικής όπως η κοινωνική πολιτική, που περιλαμβάνει σημαντικά μέτρα για την αναπηρία, τα παιδιά και τη στεγαστική πολιτική δεν κρίνεται επαρκής για τον αναγνώστη, τους επιστημονικούς και τους κοινωνικούς φορείς. Όπως έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει σε προηγούμενες γνώμες της, η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι ο επίσημος χρόνος της διαβούλευσης, πέραν του χρόνου προδιαβούλευσης και συζήτησης με τους κοινωνικούς εταίρους, θα πρέπει να είναι ικανός, ώστε να μπορεί να εκπονηθεί μια πλήρης και συμπεριληπτική γνωμοδότηση, κατόπιν της προβλεπόμενης εκ του νόμου διαδικασίας και των απαραίτητων συνεδριάσεων των οργάνων της. Στις δε περιπτώσεις κατά τις οποίες εισάγεται αναθεωρημένη έκδοση προς ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, θα πρέπει να

προβλέπεται επιπλέον χρόνος μιας εβδομάδας για την αξιολόγηση των επικαιροποιημένων προτεινόμενων διατάξεων.

Άλλωστε, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο της Ο.Κ.Ε. 2232/1994 (άρθρο 2 παρ. 2) ορίζεται ότι η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει τη γνώμη της μέσα σε προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών και μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτή του θέματος. Μόνο μετά την πάροδο της προθεσμίας των σαράντα πέντε (45) ημερών η έλλειψη σχετικής γνώμης δεν εμποδίζει τη λήψη σχετικής απόφασης. Στο επόμενο εδάφιο του ίδιου άρθρου αναφέρεται η δυνατότητα σύντμησης της εν λόγω προθεσμίας σε δεκαπέντε μέρες, μόνο όμως σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις. Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί αν εμπίπτει στην κατηγορία του εξαιρετικά κατεπείγοντος, καθώς αφενός τίποτα σχετικό δεν αναφέρεται ούτε στο περιεχόμενο του, ούτε στην σχετική αλληλογραφία που το συνοδεύει, ενώ δεν μπορεί να διαγνωσθεί τέτοια επείγουσα περίπτωση με άλλον τρόπο.

Υπενθυμίζεται ότι σε αντίστοιχες γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής επί σχεδίων και προτάσεων Κανονισμών και Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφιερώνεται πολλαπλάσιος χρόνος διαβούλευσης, με ακρόαση φορέων και αξιωματούχων των αρμόδιων Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άνω των 2 μηνών) πριν το τελικό κείμενο εισαχθεί προς ψήφιση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σε μια ιστορική περίοδο που αναβιώνουν οι τάσεις επιστροφής σε ένα ιδιότυπου μοντέλου «διεθνοποιημένου» προστατευτισμού σε παγκόσμια κλίμακα, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκτιμά ότι η διαμόρφωση μιας εθνικής στρατηγικής για τις επενδύσεις συμβάλλει στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας και την εμβάθυνση της στρατηγικής της αυτονομίας, σε συνάρτηση με τις κοινές προτεραιότητες που θέτει η ΕΕ.

Η προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας, ιδιαίτερα μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και αποεπένδυσης. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική βελτίωση των επενδυτικών επιδόσεων της χώρας, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της υιοθέτησης ενός αποτελεσματικού και σύγχρονου πλαισίου κινήτρων για την περαιτέρω ενίσχυση των επενδυτικών ροών.

Το απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα ακολουθεί έντονα ανοδική πορεία μετά το 2015. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Επενδυτικής Θέσης της Τράπεζας της Ελλάδος, το απόθεμα ανήλθε σε 90,7 δισ. ευρώ το τέταρτο τρίμηνο του 2025, έναντι 74,1 δισ. ευρώ ένα έτος νωρίτερα, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 22,4% και νέο ιστορικό υψηλό. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών και τη σταδιακή αποκατάσταση της ελκυστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Η θετική αυτή πορεία αποκτά ιδιαίτερη σημασία εάν ληφθεί υπόψη ότι η ελληνική οικονομία υπέστη σημαντική αποεπένδυση κατά την περίοδο της κρίσης. Για περισσότερο από μία δεκαετία, οι συνολικές επενδύσεις υπολείπονταν των αποσβέσεων, οδηγώντας σε συρρίκνωση του παραγωγικού κεφαλαίου της χώρας. Ως εκ τούτου, η αύξηση των ΑΞΕ συμβάλλει στην ενίσχυση του παραγωγικού εξοπλισμού, στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Παρά τη σημαντική πρόοδο, η Ελλάδα εξακολουθεί να εμφανίζει χαμηλό απόθεμα εισερχόμενων ΑΞΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σύγκριση με τα περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2024 το σχετικό μέγεθος διαμορφώθηκε στο 29,3% του ΑΕΠ, έναντι μέσου όρου 80,9% στην ΕΕ-27, κατατάσσοντας τη χώρα στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των κρατών μελών. Αν και το ποσοστό αυτό έχει σχεδόν τριπλασιαστεί σε σχέση με το 2013, το επενδυτικό κενό παραμένει σημαντικό, γεγονός που δικαιολογεί τη λήψη πρόσθετων μέτρων για την προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων.

Η γεωγραφική διάρθρωση του αποθέματος ΑΞΕ καταδεικνύει ότι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν ο βασικός επενδυτικός εταίρος της Ελλάδας. Κυρίαρχη θέση κατέχουν το Λουξεμβούργο, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Κύπρος, ενώ τα τελευταία χρόνια καταγράφεται ενισχυμένη παρουσία επενδυτών από τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ελβετία και χώρες της Μέσης Ανατολής και της Ασίας. Η διεύρυνση της επενδυτικής βάσης ενισχύει την ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας και μειώνει την εξάρτηση από περιορισμένο αριθμό χωρών προέλευσης κεφαλαίων.

Όσον αφορά στην κλαδική διάρθρωση των επενδύσεων, το μεγαλύτερο μέρος του αποθέματος συγκεντρώνεται πλέον στις υπηρεσίες, ενώ σημαντική δυναμική καταγράφεται στους τομείς των ακινήτων, των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των μεταφορών, της ενέργειας, του εμπορίου και των ψηφιακών δραστηριοτήτων.

Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η αύξηση των επενδύσεων στον τομέα των ακινήτων, ο οποίος τα τελευταία χρόνια εξελίχθηκε σε βασικό πόλο προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων. Ωστόσο, η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι η βιώσιμη αναπτυξιακή επίδραση των ΑΞΕ είναι μεγαλύτερη όταν οι επενδύσεις κατευθύνονται σε παραγωγικούς τομείς, στην καινοτομία, στις νέες τεχνολογίες, στην πράσινη μετάβαση και στην ενίσχυση της εξαγωγικής βάσης της οικονομίας.

Το απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα (με βάση τη Διεθνή Επενδυτική Θέση), έφτασε στο 4ο τρίμηνο του 2025 στα 90.703 εκατ. €, σημειώνοντας νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα. Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνει μία σαφή ανοδική τάση του αποθέματος ΑΞΕ κατά τη διάρκεια του 2025, με συνολική ετήσια αύξηση ύψους 16.614 εκατ. € σε απόλυτους όρους (από 74.089 σε 90.703 εκατ. €⁴) ή ποσοστιαία +22,4%. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ενδιαφέρον και ενίσχυση της παρουσίας των ξένων επενδυτών στην Ελλάδα, με με σημαντική συνολική ενίσχυση του αποθέματος κατά τη διάρκεια του έτους.

Η εξέλιξη του αποθέματος ΑΞΕ στην Ελλάδα καταδεικνύει μια έντονα ανοδική πορεία μετά το 2015. Ενώ κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2008-2015) το απόθεμα κυμαινόταν σε σχετικά χαμηλότερα επίπεδα και παρουσίαζε διακυμάνσεις, από το 2016 και έπειτα καταγράφεται σταδιακή αλλά σταθερή αύξηση. Η δυναμική αυτή ενισχύθηκε ιδιαίτερα μετά το 2021, με αποτέλεσμα το απόθεμα ΑΞΕ να αυξηθεί σημαντικά μέσα σε λίγα χρόνια και να διαμορφωθεί σε διαδοχικά ιστορικά υψηλά επίπεδα. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά τη βελτίωση της ελκυστικότητας της ελληνικής οικονομίας για τους ξένους επενδυτές.

Η αύξηση της προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων για Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα είναι ζωτικής σημασίας λόγω της μεγάλης αποεπένδυσης που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης. Συγκεκριμένα οι ιδιωτικές επενδύσεις στην ελληνική οικονομία μειώθηκαν σε τέτοιο βαθμό μετά το ξέσπασμα της κρίσης ώστε από το 2010 έως και το 2021 ο Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου ήταν χαμηλότερος από τις αντίστοιχες αποσβέσεις με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μία απομείωση του παγίου κεφαλαίου της χώρας πάνω από 90 δισ. € με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για

⁴ Για το απόθεμα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) στην Ελλάδα χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τη Διεθνή Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ) της Τράπεζας της Ελλάδος, βάσει της μεθοδολογίας BPM6. Ειδικότερα, αξιοποιήθηκε το κονδύλι «Άμεσες Επενδύσεις – Υποχρεώσεις» (κωδικός 3.1), το οποίο αποτυπώνει τις μικτές υποχρεώσεις της χώρας έναντι μη κατοίκων. Η επιλογή αυτής της πηγής έγινε διότι τα στοιχεία της εναλλακτικής μεθοδολογίας BMD4 του ΟΟΣΑ (καθαρά αποθέματα κατά την αρχή της κατεύθυνσης) είναι διαθέσιμα μόνο έως το 2024 και δεν καλύπτουν το πιο πρόσφατο έτος αναφοράς. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία BPM6 δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της BMD4, καθώς διαφέρουν ως προς τον ορισμό και την κάλυψη. Τα ποσά είναι σε εκατ. ευρώ, σε τρέχουσες τιμές τέλους περιόδου. Για το έτος 2025, τα στοιχεία είναι προσωρινά (Q4 2025R).

την παραγωγικότητα, την προστιθέμενη αξία και τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΔΙΑΠΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ ΑΞΕ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΤΟ 2024

Η κατανομή ανά κλάδο αποκαλύπτει μια σαφή κυριαρχία των υπηρεσιών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πλέον το 56,4% του συνόλου (39.026 εκατ. €), έναντι μόλις 38,7% το 2013. Η μετατόπιση αυτή αποτυπώνει τον σταδιακό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας προς ένα μοντέλο περισσότερο προσανατολισμένο στις υπηρεσίες.

Ενώ το απόθεμα στη μεταποίηση παρέμεινε σχετικά σταθερό (κυμαινόμενο μεταξύ 6.000 και 10.000 εκατ. €), το μερίδιό της στο σύνολο υποχώρησε δραματικά από 44,3% το 2013 σε 12,8% το 2024, λόγω της ταχύτατης αύξησης του συνολικού αποθέματος σε άλλους κλάδους. Στο εσωτερικό της μεταποίησης, οι σημαντικότερες κατηγορίες παραμένουν τα τρόφιμα-ποτά-καπνός (2.377 εκατ. €), τα φαρμακευτικά προϊόντα (1.125 εκατ. €) και τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου (901 εκατ. €).

Αξιοσημείωτη είναι η παρουσία του κλάδου «Ιδιωτικές αγοραπωλησίες ακινήτων», ο οποίος εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα στοιχεία το 2017 και έκτοτε έχει εκτιναχθεί, φτάνοντας τα 14.443 εκατ. € το 2024 — ποσό που αντιστοιχεί στο 20,9% του συνόλου.

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας παρουσιάζει τη δεύτερη πιο σημαντική μεταβολή: από αρνητικό απόθεμα -7.051 εκατ. € το 2013, μετετράπη σταδιακά σε θετικό 8.030 εκατ. € το 2024. Η μεταστροφή αυτή οφείλεται κυρίως στην ανάκαμψη των εταιρειών χαρτοφυλακίου (holding companies), των οποίων το απόθεμα αυξήθηκε από 800 εκατ. € το 2013 σε 5.609 εκατ. € το 2024, καθώς και στη βελτίωση της θέσης των λοιπών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων. Οι μεταφορές και αποθήκευση εμφανίζουν επίσης ισχυρή δυναμική, με το απόθεμά τους να αυξάνεται από 610 εκατ. € το 2013 σε 5.956 εκατ. € το 2024 — σχεδόν δεκαπλασιασμό. Η ανάπτυξη αυτή τροφοδοτήθηκε από τις χερσαίες μεταφορές, την αποθήκευση και τις αεροπορικές μεταφορές. Παράλληλα, ο κλάδος ηλεκτρικής ενέργειας-φυσικού αερίου ενισχύθηκε σημαντικά μετά το 2021, φτάνοντας τα 4.074 εκατ. € το 2024, στο πλαίσιο της ενεργειακής μετάβασης.

Τέλος, οι κλάδοι εμπορίου (7.067 εκατ. €) και ενημέρωσης-επικοινωνίας (6.161 εκατ. €) διατηρούν σταθερή παρουσία, με τον πρώτο να ευνοείται από τις επενδύσεις σε τηλεπικοινωνίες και ψηφιακές υπηρεσίες, και τον δεύτερο να ανακάμπτει μετά την πανδημία. Ο τουριστικός τομέας (καταλύματα-εστίαση) καταγράφει επίσης άνοδο, φτάνοντας τα 1.942 εκατ. € το 2024, από 734 εκατ. € το 2013.

Οι πέντε μεγαλύτερες κατηγορίες συγκεντρώνουν περίπου τα δύο τρίτα του συνολικού αποθέματος:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ποσό 2024 (εκατ. €)	Ποσοστό
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	14.443	20,9%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	8.831	12,8%
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	8.030	11,6%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	7.067	10,2%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	6.161	8,9%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η Ιρλανδία, η Ολλανδία και η Πολωνία αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα χωρών που έχουν προσελκύσει σημαντικές ξένες επενδύσεις μέσω διαφορετικών προσεγγίσεων — από τον ανταγωνιστικό εταιρικό φόρο και τις στοχευμένες επιχορηγήσεις έως τα περιφερειακά φορολογικά κίνητρα — προσφέροντας χρήσιμα συγκριτικά σημεία αναφοράς για την αξιολόγηση του ελληνικού νομοσχεδίου.

Ιρλανδία

Ο πυρήνας της ιρλανδικής πολιτικής προσέλκυσης ΑΞΕ είναι ο ανταγωνιστικός εταιρικός φορολογικός συντελεστής 12,5% για τα εμπορικά κέρδη, σε συνδυασμό με ένα ισχυρό σύστημα επενδυτικών κινήτρων. Το εισόδημα μη εμπορικής φύσης φορολογείται με 25%, ενώ από το 2024 εφαρμόζεται ελάχιστος πραγματικός συντελεστής 15% σε μεγάλους ομίλους που εμπίπτουν στο καθεστώς Pillar Two. Στο πεδίο των κινήτρων, η φορολογική πίστωση για Έρευνα και Ανάπτυξη αυξήθηκε από 30% σε 35% για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2026, ενώ αυξήθηκε και το όριο της πρώτης δόσης από €75.000 σε €87.500. Η IDA Ireland, ο κρατικός οργανισμός προσέλκυσης ΑΞΕ, παρέχει επιχορηγήσεις για επενδύσεις κεφαλαίου, απασχόληση, R&D, κατάρτιση και πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό. Επομένως, η Ιρλανδία συνδυάζει οριζόντια φορολογικά κίνητρα με έναν ιδιαίτερα ενεργητικό και στοχευμένο μηχανισμό προσέλκυσης και υποστήριξης ξένων επενδύσεων.

Ολλανδία

Η Ολλανδία ακολουθεί περισσότερο οριζόντια προσέγγιση ως προς τα επενδυτικά κίνητρα, τα οποία κατά κανόνα συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της επένδυσης και όχι με την εθνικότητα του κεφαλαίου. Το βασικό εργαλείο Έρευνας και Ανάπτυξης είναι το WBSO, το οποίο το 2026 παρέχει φορολογική ελάφρυνση 36% για την πρώτη κλίμακα επιλέξιμων δαπανών R&D έως €391.020 και 50% για νεοφυείς επιχειρήσεις. Παράλληλα, για την προσέλκυση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού εφαρμόζεται το 30% ruling, μέσω του οποίου, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μέρος της αμοιβής εισερχόμενων αλλοδαπών εργαζομένων μπορεί να καταβάλλεται

αφορολόγητο. Το μέτρο αυτό αφορά το ανθρώπινο δυναμικό και όχι την εθνικότητα του επενδυσόμενου κεφαλαίου. Η προσέλκυση ΑΞΕ υποστηρίζεται επιπλέον θεσμικά από το NFIA, ενώ φορολογικά κίνητρα όπως η EIA και τα MIA/Vamil ενθαρρύνουν ενεργειακές και περιβαλλοντικές επενδύσεις ανεξάρτητα από την προέλευση του επενδυτή.

Πολωνία

Η Πολωνία έχει μετασχηματίσει το σύστημα των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών σε ένα ευρύτερο καθεστώς, την Polish Investment Zone, το οποίο από το 2018 επιτρέπει την παροχή φορολογικών απαλλαγών για νέες επενδύσεις σε ολόκληρη την Πολωνία και όχι μόνο εντός των παραδοσιακών ζωνών. Το βασικό κίνητρο είναι η απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος (CIT ή PIT), το ύψος της οποίας εξαρτάται από την περιοχή, το μέγεθος της επιχείρησης και τα επιλέξιμα κόστη της επένδυσης. Για την περίοδο 2022–2027 η μέγιστη ένταση περιφερειακής ενίσχυσης φθάνει, ανά περιοχή, έως 50%, ενώ προβλέπονται προσαυξήσεις για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Η υπαγωγή εξαρτάται από ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, όπως το ύψος της επένδυσης, η ανεργία στην περιοχή, η δημιουργία θέσεων εργασίας και η δραστηριότητα R&D. Επομένως, το πολωνικό μοντέλο δεν αποτελεί πλέον καθεστώς αποκλειστικά για ξένους επενδυτές, αλλά μηχανισμό ενίσχυσης νέων επενδύσεων με έντονη περιφερειακή στόχευση.

Σύγκριση με το ελληνικό νομοσχέδιο

Το ελληνικό σχέδιο νόμου διαφέρει από τα παραπάνω παραδείγματα σε ένα κρίσιμο σημείο: θέτει ως ρητή προϋπόθεση υπαγωγής τα «μη εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια», δημιουργώντας ένα καθεστώς που στοχεύει ειδικά σε ξένους επενδυτές. Η σύγκριση, ωστόσο, χρειάζεται μεγαλύτερη διαφοροποίηση. Η Ιρλανδία πράγματι διαθέτει ειδικό μηχανισμό προσέλκυσης και επιχορήγησης ΑΞΕ μέσω της IDA, παράλληλα όμως με οριζόντια φορολογικά κίνητρα. Η Ολλανδία και η Πολωνία βασίζονται κυρίως τα επενδυτικά κίνητρα σε αντικειμενικά χαρακτηριστικά της επένδυσης, όπως R&D, ενεργειακή αποδοτικότητα, περιφερειακή εγκατάσταση και δημιουργία θέσεων εργασίας. Συνεπώς, η βασική διαφοροποίηση του ελληνικού σχεδίου δεν είναι η ύπαρξη επενδυτικών κινήτρων — αυτά είναι εκτεταμένα και στις

άλλες χώρες — αλλά η σύνδεση της ίδιας της επιλεξιμότητας με την προέλευση του επενδυτικού κεφαλαίου.

Η προσέγγιση αυτή δεν αποτελεί τον κυρίαρχο κανόνα διεθνώς. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, περίπου τα τρία τέταρτα των χωρών του ΟΟΣΑ ⁵ (OECD, 2024) δεν διαφοροποιούν τα επενδυτικά κίνητρα μεταξύ εγχώριων και ξένων επενδυτών. Τα κίνητρα συνδέονται συχνότερα με το μέγεθος της επένδυσης, τον κλάδο, την περιοχή, την απασχόληση, την R&D και την πράσινη ή ψηφιακή μετάβαση.

⁵ OECD (2024), The Role of Incentives in Investment Promotion: Trends and Practices in OECD Member Countries, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/e3338264-en>

Το ελληνικό πλαίσιο για τις άμεσες ξένες επενδύσεις και τις στρατηγικές επενδύσεις βασίζεται σε ένα σύνολο νόμων και διοικητικών μηχανισμών που επιδιώκουν να διευκολύνουν την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ιδιαίτερα εκείνες που λαμβάνουν στρατηγικό χαρακτήρα. Σημείο αναφοράς αποτελεί το πλαίσιο του Ν. 3894/2010, όπως έχει τροποποιηθεί με νεότερους νόμους, για την επιτάχυνση και διευκόλυνση της αδειοδότησης των αποκαλούμενων στρατηγικών επενδύσεων.

Βασικό νομοθετικό εργαλείο αποτελεί πλέον ο Ν. 4864/2021 για τις Στρατηγικές Επενδύσεις, ο οποίος καθορίζει τις κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων, τα κριτήρια υπαγωγής και τα διαθέσιμα κίνητρα. Το πλαίσιο αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα όπως έχει διαμορφωθεί, μεταξύ άλλων, με τον Ν. 5297/2026. Παράλληλα, η Ελλάδα εφαρμόζει τον Αναπτυξιακό Νόμο 4887/2022, ο οποίος αποτελεί ένα ευρύτερο πλαίσιο ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων, τόσο ελληνικών όσο και ξένων. Στόχος είναι η ενίσχυση της παραγωγικότητας, της περιφερειακής ανάπτυξης, της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Παράλληλα, με το Ν. 5202/2025 (και τη συνοδευτική Υπουργική Απόφαση 64260/2025), σε πλήρη εναρμόνιση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/452 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα θέσπισε εθνικό μηχανισμό προηγούμενης έγκρισης/ελέγχου για ΑΞΕ που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ. Με το συγκεκριμένο νόμο δίδεται προτεραιότητα ελέγχου σε επενδύσεις που αφορούν κρίσιμες υποδομές και τομείς εθνικής ασφάλειας, όπως: Ενέργεια & ΑΠΕ, Τηλεπικοινωνίες & Δίκτυα, Αμυντική βιομηχανία & τεχνολογίες διπλής χρήσης, Μεταφορές (λιμάνια, αεροδρόμια), κρίσιμες χρηματοπιστωτικές υποδομές και τεχνολογίες.

Επιπλέον, το 2026 παρουσιάστηκε το πρώτο πενταετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Εξωστρέφειας 2026–2030, το οποίο συνδέει την προσέλκυση ξένων επενδύσεων με την εξωστρέφεια, την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Μεταξύ των στόχων περιλαμβάνεται αύξηση των

εισροών ΑΞΕ κατά 40–45% έως περίπου €10 δισ. και αύξηση των επενδυτικών έργων που υποστηρίζονται από τους αρμόδιους φορείς.

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, η πρωτοβουλία για θέσπιση νέων κινήτρων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων σε επίπεδο αρχής ανταποκρίνεται στο θεμελιώδες ζητούμενο της προσέλκυσης επενδύσεων και βελτίωσης του αναπτυξιακού αποτυπώματος. Η επιτυχία της, ωστόσο, θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο θα συμβάλει στην προσέλκυση επενδύσεων με υψηλή προστιθέμενη αξία, ιδιαίτερα σε κλάδους που είναι συμπληρωματικοί των εγχώριων επενδύσεων.

Το σχέδιο νόμου υπό διαβούλευση θεσπίζει ειδικό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για την προσέλκυση νέων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) σε στοχευμένους τομείς. Σκοπός είναι η σύνδεση των ΑΞΕ με την παραγωγική αναβάθμιση, τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, την εξειδικευμένη απασχόληση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Δικαιούχοι είναι νέες επιχειρήσεις (έως 12 μήνες από ίδρυση) εγκατεστημένες στην Ελλάδα ή υφιστάμενες αλλοδαπές επιχειρήσεις που ιδρύουν νέο υποκατάστημα, με συμμετοχή φυσικών προσώπων μόνιμων κατοίκων εξωτερικού ή νομικών προσώπων με έδρα εκτός Ελλάδας.

Το επιλέξιμο κόστος αφορά το εύρος 10–50 εκατ. €, με ανώτατο ποσό ενίσχυσης 20 εκατ. € ανά σχέδιο, 50 εκατ. € σωρευτικά για συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Τα κίνητρα περιλαμβάνουν: (α) φορολογική απαλλαγή, (β) ταχεία αδειοδότηση εντός 2 μηνών, (γ) δάνεια ΜμΕ με εγγύηση ΕΑΤ, (δ) διευκόλυνση αδειών διαμονής τρίτων χωρών.

Χρηματοδότηση και έλεγχος: Ίδια κεφάλαια τουλάχιστον 40% του συνολικού κόστους, με τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς κρατική ενίσχυση. Αξιολόγηση εντός 90 ημερών, έλεγχοι από ορκωτούς ή όργανα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων, δειγματοληπτικός έλεγχος 30%. Εξαετής περίοδος μακροχρόνιων υποχρεώσεων, με αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης. Το άρθρο 31 συνιστά Τμήμα Γ΄ Κινήτρων ΑΞΕ στη Διεύθυνση ΑΞΕ, με αρμοδιότητα και τη συλλογή/ανάλυση δεδομένων και ετήσιες αναφορές.

Ωστόσο, το προτεινόμενο πλαίσιο δεν φαίνεται να ενσωματώνει με συστηματικό τρόπο στη διαδικασία υπαγωγής και αξιολόγησης των ΑΞΕ κριτήρια που

συνδέονται με τη βιωσιμότητα, την υπεύθυνη εταιρική διακυβέρνηση και τη δέουσα επιμέλεια ως προς τις επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον. Συγκεκριμένα, η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1760 για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, όπως ισχύει, θεσπίζει για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποχρεώσεις σχετικά με πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον. Αντίστοιχη κατεύθυνση αποτυπώνεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις για την Υπεύθυνη Επιχειρηματική Συμπεριφορά και στις Κατευθυντήριες Αρχές του ΟΗΕ για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Δεδομένου ότι το καθεστώς αφορά επενδυτικά σχέδια σημαντικού ύψους, κρίνεται σκόπιμο η διαδικασία αξιολόγησης να λαμβάνει υπόψη, κατά τρόπο αναλογικό προς το μέγεθος και τη φύση της επένδυσης, στοιχεία υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς. Η πρόβλεψη αυτή μπορεί να αξιοποιεί, όπου συντρέχει περίπτωση, υποχρεώσεις στις οποίες ήδη υπόκεινται οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, χωρίς να επιβάλλει νέες υποχρεώσεις.

Εν προκειμένω, το άρθρο 7 παρ. 2 περ. β) παραπέμπει στα άρθρα 18 και 73 του ν. 4412/2016, τα οποία καλύπτουν, πέραν της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας που ρητώς αναφέρεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του παρόντος, και τη διαφθορά, την απάτη, τα εγκλήματα σχετικά με την παιδική εργασία και την εμπορία ανθρώπων, καθώς και τις παραβάσεις του περιβαλλοντικού δικαίου.

Υπό το πρίσμα αυτό, θα μπορούσε να εξεταστεί η ενσωμάτωση, ιδίως στα κριτήρια αξιολόγησης του άρθρου 18 περ. β), στοιχείων που αφορούν τη βιωσιμότητα, την περιβαλλοντική και κοινωνική επίδοση, την υπεύθυνη εταιρική διακυβέρνηση και, όπου είναι αναλογικό και συναφές με το μέγεθος και τη φύση της επένδυσης, μηχανισμούς δέουσας επιμέλειας για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, καθώς και η διεύρυνση των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 7 παρ. 2 περ. β) στο σύνολο των λόγων των άρθρων 18 και 73 του ν. 4412/2016.

Διευκρινίζεται ότι ο όρος «βιωσιμότητα», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 18 περ. β) αφορά κυρίως τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου και του φορέα, και όχι, αυτοτελώς, την περιβαλλοντική ή κοινωνική βιωσιμότητα.

Επιπρόσθετα, η προαναφερόμενη πανσπερμία νομοθετημάτων, καθώς και η απουσία ευθείας διασύνδεσης των παλαιότερων νομοθετικών ρυθμίσεων με τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία εγείρει ουσιώδη ζητήματα αποτελεσματικότητας, σκοπιμότητας και μακρόπνοης στοχοθεσίας στα πρότυπα μιας σταθερής επενδυτικής στρατηγικής για τη χώρα.

Ως προς τη γενική επί της αρχής αξιολόγηση, το σχέδιο νόμου αντιμετωπίζει μια υπαρκτή ανάγκη: δεν προσεγγίζει τις ΑΞΕ ως απλή εισροή κεφαλαίων, αλλά επιχειρεί να τις κατευθύνει σε παραγωγικούς, τεχνολογικούς και καινοτόμους τομείς. Η λογική του είναι ποιοτική προσέλκυση ΑΞΕ και όχι απλή αύξηση του όγκου των εισροών. Ιδιαίτερα θετική είναι η ρητή ενσωμάτωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 (άρθρο 5 παρ. 4) για τον έλεγχο των ΑΞΕ, καθώς και η πρόβλεψη εξαετούς παρακολούθησης. Ο αποκλεισμός της απλής εξαγοράς μετοχών από την έννοια της αρχικής επένδυσης (άρθρο 4) κινείται στη σωστή κατεύθυνση, καθώς στοχεύει σε πραγματική δημιουργία νέας παραγωγικής δυναμικότητας και όχι σε εξαγορές και συγχωνεύσεις. Ωστόσο, υπάρχουν κρίσιμα ζητήματα που χρήζουν βελτίωσης και αναφέρονται στην ανάλυση κατ' άρθρον όπως και στις εισαγωγικές παρατηρήσεις,

Σκεπτικισμό προκαλεί η οιονεί ένταξη των επιχειρηματικών σχημάτων που δύνανται να επενδύσουν αναλογικά με τα καθεστώτα ενίσχυσης του αναπτυξιακού νόμου, εγείροντας ζητήματα τόσο για τη δημοσιονομική ικανότητα του κράτους να τα υποστηρίξει, όσο και για την τήρηση ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ εγχώριων, ευρωπαϊκών επενδύσεων και μεταξύ επενδύσεων προερχόμενων από τρίτες χώρες.

Σε κάθε περίπτωση, η κατάρτιση του αναπτυξιακού προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των ΑΞΕ ασφαλώς θα πρέπει να επιτρέπει την έγκαιρη προετοιμασία και στοχοθεσία εκ μέρους των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα και παράλληλα να διευκολύνει τον επενδυτικό προγραμματισμό των επιχειρήσεων, τόσο των εγχώριων, όσο και των αλλοδαπών. Η πολιτεία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι οι συχνές αλλαγές στο επενδυτικό και φορολογικό πλαίσιο μειώνουν την ικανότητα της χώρας για προσέλκυση βιώσιμων και σταθερών ροών επενδύσεων, ενώ θα πρέπει να αποφεύγεται το **επενδυτικό ντάμπινγκ**.

Επιπρόσθετα, πρέπει να τονιστεί ότι το θεσμικό πλαίσιο για την τόνωση των επενδύσεων στη χώρα πρέπει να λάβει υπόψη τόσο το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις γεωπολιτικές δυναμικές όσο και τις ευρωπαϊκές προκλήσεις που σχετίζονται με το σκοπό της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης, την υλοποίηση και επιτυχή ολοκλήρωση των σχεδίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και τη διαθεσιμότητα εγχώριας χρηματοδότησης τόσο στο πλαίσιο αξιοποίησης πόρων του Αναπτυξιακού Νόμου και του ΕΣΠΑ, όσο και κινητοποίησης κεφαλαίων από το χρηματοπιστωτικό τομέα. Σε εγχώριο επίπεδο, η προσέλκυση των ΑΞΕ πρέπει να λειτουργήσει ως μοχλός υποστήριξης ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, την εξωστρέφεια, την υποκατάσταση των εισαγωγών, την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που αφορούν την εφοδιαστική αλυσίδα, την ενίσχυση της επιχειρηματικής συνεργασίας και της προώθησης των αλυσίδων αξίας, την ενίσχυση παραγωγικής ικανότητας του αγροδιατροφικού τομέα.

Ειδική μέριμνα πρέπει να ληφθεί στις παραμεθόριες περιοχές για την ταυτότητα των επενδυτικών σχημάτων και τις χώρες εντός των οποίων έχουν αναπτύξει οικονομική δραστηριότητα, ιδίως σε ότι αφορά την Θράκη ώστε να προστατευτεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης επενδύσεων από κατευθυνόμενες επενδύσεις της αλλοδαπής με αλλότρια συμφέροντα.

Επισημαίνεται επίσης ότι το νομοσχέδιο περιλαμβάνει επίσης πολλά σημεία που αναμένεται να εξειδικευτούν σε δεύτερη φάση, μέσω των επιμέρους καθεστώτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο Το άρθρο 2 θεσπίζει ειδικό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για επενδυτικά σχέδια που χρηματοδοτούνται από «μη εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια» και προσδιορίζει τους επιλέξιμους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η βασική παρατήρηση αφορά την ασάφεια της έννοιας “μη εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια”. Αρχικά, από τη διατύπωση του ΣχΝ δεν προκύπτει ότι το καθεστώς περιορίζεται σε επενδύσεις από τρίτες χώρες, αλλά φαίνεται να περιλαμβάνει και κεφάλαια που προέρχονται και από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επιλογή αυτή είναι διαφορετική από την έννοια της «άμεσης ξένης επένδυσης» του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 για τον έλεγχο ΑΞΕ, στον οποίο ρητώς αναφέρεται το ΣχΝ, και ο οποίος ορίζει ως «ξένο επενδυτή» φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση τρίτης χώρας. Η διάκριση αυτή πρέπει να αποτυπωθεί σαφώς στο ΣχΝ, καθώς η συμπερίληψη επενδύσεων από άλλα κράτη μέλη ενεργοποιεί και το πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο. Επισημαίνεται ότι ο όρος «μη εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια» διατρέχει το σύνολο του καθεστώτος: επαναλαμβάνεται στο άρθρο 5 παρ. 1, συνδέεται με την ιδιότητα των μετόχων στο άρθρο 7 παρ. 1, αναφέρεται στο άρθρο 15 και, κρίσιμως, αποτελεί αντικείμενο ελέγχου νομιμότητας κατά το άρθρο 18 περ. α) υποπερ. αγ), ενώ διατηρείται ως μακροχρόνια υποχρέωση δυνάμει του άρθρου 25 περ. γ) υποπερ. γη), με συνέπειες που φθάνουν έως την ανάκληση της απόφασης υπαγωγής. Εν όψει των ανωτέρω, κρίνεται αναγκαία η αποσαφήνιση της έννοιας των «μη εγχώριων επενδυτικών κεφαλαίων».
Άρθρο 3	Γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις - Ενωσιακό δίκαιο Το άρθρο 3 αποτελεί τον βασικό κανόνα αναφοράς του καθεστώτος προς το ενωσιακό δίκαιο κρατικών ενισχύσεων. Περιλαμβάνει τον ΓΑΚ, τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων, τον ελληνικό Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και ειδικότερα καθεστώτα για γεωργία, αλιεία και δίκαιη μετάβαση. Προβλέπει επίσης κανόνες

	σώρευσης, χαρακτήρα κινήτρου και εφαρμογή της αρχής Deggendorf. Η διάταξη κινείται στην ορθή κατεύθυνση, αλλά μπορεί να ενισχυθεί. Συγκεκριμένα, εφόσον το καθεστώς καλύπτει και επενδυτές από την ΕΕ, η συμμόρφωση δεν εξαντλείται στα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων. Οι πράξεις εφαρμογής πρέπει επίσης να είναι συμβατές με τις ελευθερίες εγκατάστασης και κίνησης κεφαλαίων. Ως εκ τούτου, θα ήταν σκόπιμο στο άρθρο 3 να περιληφθεί ευρύτερη οριζόντια ρήτρα συμμόρφωσης με το σύνολο του ενωσιακού και διεθνούς οικονομικού δικαίου. Σημειώνεται ότι η παρ. 1 παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 για τους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας, στον Κανονισμό (ΕΕ) 1379/2013 για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Οι τομείς αυτοί δεν αντιστοιχούν ευθέως στις κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων της περ. α) του άρθρου 2. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αβεβαιότητα ως προς το αν και σε ποιον βαθμό υπάγονται στο καθεστώς δραστηριότητες πρωτογενούς παραγωγής, οι οποίες υπόκεινται σε διαφορετικούς ενωσιακούς κανόνες ως προς τις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών και τα ανώτατα επιτρεπόμενα ποσοστά ενίσχυσης.
Άρθρο 4	Ορισμοί Το άρθρο 4 υιοθετεί σε μεγάλο βαθμό ορισμούς του ΓΑΚ, όπως «αρχική επένδυση», «ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα», «έναρξη εργασιών», «μετεγκατάσταση» και «περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση», γεγονός που συμβάλλει στην ασφάλεια δικαίου. Ωστόσο, απουσιάζει ο ορισμός της έννοιας του «μη εγχώριου επενδυτικού κεφαλαίου», όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω στον σχολιασμό του άρθρου 2. Απαιτείται εξειδίκευση των αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. οικονομικές καταστάσεις, πτωχευτική διαδικασία) για να μην καταστεί η διάταξη αντικείμενο καταστράτηγησης. Επισημαίνεται επίσης ότι δεν ορίζονται οι έννοιες «φορέας επένδυσης» και «έναρξη παραγωγικής λειτουργίας», οι οποίες χρησιμοποιούνται καθ' όλο το κείμενο του ΣχΝ. Κρίνεται, επομένως, σκόπιμο οι βασικές έννοιες του καθεστώτος να προσδιορισθούν με επαρκή σαφήνεια στον ίδιο τον νόμο, ώστε να επιτρέπεται ενιαία διοικητική εφαρμογή και να

	περιορίζεται η ανάγκη μεταγενέστερης ερμηνευτικής εξειδίκευσης μέσω των ετήσιων προκηρύξεων του άρθρου 6.
Άρθρο 5	Καθεστώς κινήτρων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων
Άρθρο 6	Προκήρυξη καθεστώτος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Το άρθρο 6 αναθέτει στην ετήσια προκήρυξη τον καθορισμό κρίσιμων στοιχείων του καθεστώτος, μεταξύ των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός, το ελάχιστο και μέγιστο ύψος των επενδυτικών σχεδίων, η μορφή, το ποσοστό και το ύψος των χορηγούμενων κινήτρων, τα είδη δαπανών και οι κανόνες επιλεξιμότητάς τους, τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης, οι συντελεστές βαρύτητας και η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία. Μεταφέρεται, έτσι, στην κανονιστική πράξη σχεδόν το σύνολο του ουσιαστικού περιεχομένου του καθεστώτος, με αποτέλεσμα η προκήρυξη να καθίσταται το κρίσιμο στοιχείο για την τελική νομική συμβατότητά του, γεγονός που αποδυναμώνει την ασφάλεια δικαίου και εντείνει την αβεβαιότητα ως προς τους όρους υπαγωγής και εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεων ΑΞΕ που θεσπίζει το ΣχΝ.
Άρθρο 7	Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων Το άρθρο 7 προσδιορίζει ως δικαιούχους φορείς που χρηματοδοτούν, στηρίζουν ή συμμετέχουν σε νέες επιχειρήσεις με εγκατάσταση στην Ελλάδα, καθώς και υφιστάμενες αλλοδαπές επιχειρήσεις που ιδρύουν νέο υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια. Η παρ. 1 του άρθρου 7 απαιτεί η επένδυση να αφορά αποκλειστικά σε νέες επιχειρήσεις, ήτοι σε επιχειρήσεις με ημερομηνία ίδρυσης που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες από την υποβολή της αίτησης, ή σε υφιστάμενες αλλοδαπές επιχειρήσεις που ιδρύουν νέο υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια. Με τον τρόπο αυτό, η ηλικία και η νομική μορφή του φορέα καθίστανται ουσιώδη κριτήρια υπαγωγής, με αποτέλεσμα να φαίνεται ότι αποκλείονται, μεταξύ άλλων, αλλοδαποί όμιλοι που διαθέτουν ήδη ελληνική θυγατρική και επιθυμούν να πραγματοποιήσουν μέσω αυτής νέα παραγωγική επένδυση. Η ρύθμιση δημιουργεί αντίφαση με άλλες διατάξεις του ΣχΝ. Ειδικότερα, το άρθρο 8 παρ. 3 περ. α) υπάγει στο καθεστώς την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας και τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης, ενώ το άρθρο 9 περ. α) υποπερ. αε) τον

	εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων, δραστηριότητες που νεοσύστατος φορέας δώδεκα μηνών δεν μπορεί, εξ ορισμού, να υλοποιήσει. Προτείνεται η επανεξέταση του χρονικού ορίου. Επιπλέον, παρατηρείται ασάφεια των όρων «χρηματοδοτούν», «στηρίζουν», «συμμετέχουν», οι οποίοι δεν ορίζονται στο άρθρο 4 ούτε σε κάποιο άλλο σημείο του ΣχΝ. Ιδίως ο όρος «στηρίζουν» στερείται προσδιορισμένου νομικού περιεχομένου και δεν διευκρινίζεται αν καταλαμβάνει τη χορήγηση δανείου, την παροχή εγγύησης ή τη μεταφορά τεχνογνωσίας. Δεδομένου ότι από τον χαρακτηρισμό εξαρτάται η ιδιότητα του δικαιούχου, κρίνεται αναγκαία η αποσαφήνιση. Ως προς την πρόβλεψη της παρ. 1 ότι μέτοχοι μπορεί να είναι φυσικά πρόσωπα μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού ή νομικά πρόσωπα με έδρα εκτός Ελλάδας, η διάταξη αυτή φαίνεται να συνδέει την έννοια των “μη εγχώριων επενδυτικών κεφαλαίων” με την κατοικία ή την έδρα των μετόχων ή εταίρων, χωρίς όμως να παρέχει πλήρη και αυτοτελή ορισμό της έννοιας. Εφόσον ερμηνευθεί ως απαίτηση αποκλειστικά αλλοδαπής μετοχικής ή εταιρικής σύνθεσης, η προϋπόθεση αυτή αποκλείει σχήματα συνεπένδυσης με ημεδαπούς εταίρους, μολονότι τέτοιες μορφές συνεργασίας μπορούν να συμβάλλουν στη διασύνδεση της επένδυσης με την εγχώρια οικονομία. Παράλληλα, δεδομένου ότι το καθεστώς δεν φαίνεται να περιορίζεται σε επενδυτές τρίτων χωρών, η διαφοροποίηση με βάση την κατοικία ή την έδρα καταλαμβάνει και πρόσωπα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, η σχετική προϋπόθεση θα πρέπει να διατυπωθεί και να εφαρμοστεί κατά τρόπο συμβατό με την ελευθερία εγκατάστασης του άρθρου 49 ΣΛΕΕ και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων του άρθρου 63 ΣΛΕΕ. Κατόπιν των ανωτέρω, κρίνεται αναγκαία η αναδιατύπωση της παρ. 1 κατά τρόπο που να καθορίζει με σαφήνεια τον απαιτούμενο βαθμό αλλοδαπής συμμετοχής ή επιρροής για την υπαγωγή στο καθεστώς, χωρίς να αποκλείονται αυτομάτως τα σχήματα συνεπένδυσης με ημεδαπούς εταίρους. Θα πρέπει να διευκρινιστεί αν η δυνατότητα «συμμετοχής» καλύπτει και την ίδρυση θυγατρικών επιχειρήσεων.
Άρθρο 8	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια Το άρθρο 8 παρ. 3 ενσωματώνει τον ορισμό της “αρχικής επένδυσης” του Γ.Α.Κ. 651/2014, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης, υπό την

	προϋπόθεση ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά 200% τη λογιστική αξία των επαναχρησιμοποιούμενων στοιχείων ενεργητικού. Παράλληλα, όμως, το άρθρο 7 περιορίζει τον κύκλο των δικαιούχων σε νέες επιχειρήσεις (με χρόνο ίδρυσης έως δώδεκα μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης) ή σε αλλοδαπές επιχειρήσεις που ιδρύουν νέο υποκατάστημα στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, δημιουργείται ερμηνευτικό ζήτημα ως προς το πεδίο εφαρμογής της διάταξης περί διαφοροποίησης υφιστάμενης εγκατάστασης. Ειδικότερα, δεν καθίσταται σαφές εάν η σχετική πρόβλεψη αφορά αποκλειστικά νέες επιχειρήσεις που διαθέτουν ήδη παραγωγική εγκατάσταση ή εάν δύναται να εφαρμοστεί και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις που αποκτούν ξένη συμμετοχή ή χρηματοδότηση.
Άρθρο 9	Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων Κατά τους τακτικούς και έκτακτους ελέγχους πιστοποίησης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου (Άρθρο 21), να προβλέπεται υποχρεωτική έκθεση ελέγχου από τεχνικούς/ιατρούς εργασίας και αρμόδια όργανα για την πλήρη συμμόρφωση των νέων υποδομών και μηχανολογικού εξοπλισμού με τα διεθνή πρότυπα ασφαλείας. Επιλεξιμότητα Δαπανών για την Ασφάλεια: Ένταξη στις επιλέξιμες δαπάνες ειδικών κονδυλίων που αφορούν συστήματα πρόληψης επαγγελματικού κινδύνου, εργονομίας και προστασίας των εργαζομένων. Διασφάλιση Προσβασιμότητας Χώρων Εργασίας: Υποχρέωση των φορέων επένδυσης να διαμορφώνουν κτιριακές εγκαταστάσεις, λογισμικά και εξοπλισμό πλήρως προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία. Κίνητρα για Πρόσληψη Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων: Πριμοδότηση ή αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης για επενδυτικά σχέδια που δεσμεύονται για ποσοστό απασχόλησης ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), μακροχρόνια ανέργων, νέων και γυναικών σε θέσεις ευθύνης. Αρχή της Μη Διάκρισης: Ρητή πρόβλεψη δεικτών αξιολόγησης και ελέγχου για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της καταπολέμησης κάθε μορφής διάκρισης ή παρενόχλησης στον χώρο εργασίας. Προτείνεται ο αποκλεισμός φορέων με ιστορικό περιβαλλοντικής και εργασιακής παραβατικότητας (Ex-ante), με ρητό αποκλεισμό από τις ενισχύσεις επιχειρήσεων ή ομίλων εις βάρος των οποίων έχουν επιβληθεί τελεσίδικες διοικητικές ή δικαστικές κυρώσεις κατά την τελευταία τριετία για: σοβαρές περιβαλλοντικές παραβάσεις και μη συμμόρφωση με τις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

	(ΑΕΠΟ). σοβαρές ή επαναλαμβανόμενες παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας, των κανόνων υγείας και ασφάλειας στην εργασία (ΥΑΕ), της αδήλωτης εργασίας, ή αθέτηση όρων ισχυουσών συλλογικών συμβάσεων εργασίας.
Άρθρο 10	Μη επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 11	Είδος ενίσχυσης - Κίνητρα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων
Άρθρο 12	Ελάχιστο και μέγιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων Η ύπαρξη ενός ελάχιστου ορίου αποκλείει εκ των πραγμάτων μικρότερες επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας (τεχνολογία, καινοτομία, νεοφυείς επιχειρήσεις). Η αναφορά της ΑΣΥΡ στην ενίσχυση της νέας επιχειρηματικότητας δημιουργεί εύλογο προβληματισμό ως προς τη συμβατότητα του στόχου αυτού με το ελάχιστο ύψος επένδυσης των 10 εκατ. ευρώ, το οποίο στην πράξη περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα συμμετοχής νεοφυών ή καινοτόμων επιχειρήσεων. Δεν προτείνεται η κατάργησή του, αλλά η τεκμηρίωση της επιλογής. Επίσης, το ανώτατο όριο των 50 εκ. περιορίζει σημαντικά την είσοδο μεγάλων επενδυτών στη ελληνική αγορά, καθώς δύναται να αποκλείσει μεγάλα / στρατηγικά επενδυτικά σχέδια τα οποία εξυπηρετούν σαφώς τους στόχους του καθεστώτος.
Άρθρο 13	Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα
Άρθρο 14	Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων
Άρθρο 15	Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 16	Υποβολή αίτησης
Άρθρο 17	Επιτροπή Αξιολόγησης
Άρθρο 18	Περιεχόμενο αξιολόγησης
Άρθρο 19	Διαδικασία αξιολόγησης - Αποφάσεις ένταξης
Άρθρο 20	Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων

	Η ανάθεση του ελέγχου υλοποίησης και τήρησης των όρων σε ιδιώτες ορκωτούς ελεγκτές ή ελεγκτικές εταιρείες που επιλέγονται και αμείβονται άμεσα από τον ίδιο τον επενδυτή ενέχει σοβαρό κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων (conflict of interest) και ακυρώνει την αξιοπιστία του. Προτείνεται η κατάργηση της απευθείας επιλογής ελεγκτή: Αντικατάσταση της δυνατότητας επιλογής ελεγκτή από τον επενδυτή με σύστημα τυχαίας δημόσιας κλήρωσης από το σχετικό Μητρώο Ελεγκτών, υπό την ευθύνη του Υπουργείου. Επίσης προτείνεται ο αυτοματοποιημένος έλεγχος μέσω Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ: Θέσπιση υποχρεωτικής, αυτόματης ψηφιακής διαλειτουργικότητας των συστημάτων παρακολούθησης των ΑΞΕ με το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ και τα μητρώα του e-ΕΦΚΑ. Η επιβεβαίωση της απασχόλησης, του είδους των συμβάσεων και των αμοιβών πρέπει να αντλείται απευθείας και διασταυρωμένα από τα δημόσια ψηφιακά συστήματα και όχι από αποσπασματικές υπεύθυνες δηλώσεις ή μονομερείς εκθέσεις. Σύμπραξη Επιθεώρησης Εργασίας: Υποχρεωτική συμμετοχή της Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) στις επιτόπιες επαληθεύσεις για ζητήματα τήρησης των όρων εργασίας και υγείας/ασφάλειας.
Άρθρο 21	Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων Προτείνεται η ένταξη της επιθεώρησης περιβαλλοντικών και εργασιακών όρων στους τακτικούς ελέγχους υλοποίησης Η συστηματική ή σοβαρή παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων ή των κοινωνικών/εργασιακών αιρεσιμοτήτων κατά την περίοδο υλοποίησης και παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων εξομοιώνεται με αθέτηση ουσιώδους όρου υπαγωγής, επιφέροντας αυτοδίκαια την ανάκληση της έγκρισης και την έντοκη ανάκτηση του συνόλου των φορολογικών ή χρηματοδοτικών ενισχύσεων.
Άρθρο 22	Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 23	Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας Η πρόβλεψη δυνατότητας έκδοσης απόφασης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας με υλοποίηση μέρους μόνο των δεσμευτικών θέσεων εργασίας (π.χ. στο 50%) αποσυνδέει το δημόσιο όφελος από τα παρεχόμενα κίνητρα. Δημιουργεί τον κίνδυνο «εικονικής» ή μερικής εκπλήρωσης των κοινωνικών ανταποδοτικών δεσμεύσεων του επενδυτή, ενώ τα φορολογικά οφέλη ενεργοποιούνται πλήρως.

	Πρόταση: Διαγραφή της δυνατότητας απόκλισης: Κατάργηση κάθε διάταξης ή ανοχής που επιτρέπει μερική/μειωμένη κάλυψη των προϋπολογισθέντων θέσεων κατά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας. Απαίτηση 100% υλοποίησης: Η πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας και η αποδέσμευση της ωφέλειας να προϋποθέτει την πλήρη (100%) κάλυψη των δεσμευτικών Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (ΕΜΕ) που περιλαμβάνονταν στην αρχική εγκεκριμένη οικονομοτεχνική μελέτη του επενδυτικού σχεδίου, με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης.
Άρθρο 24	Χρήση της ωφέλειας της φορολογικής απαλλαγής
Άρθρο 25	Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων Οι επιχειρήσεις που ενισχύονται από το κράτος αναλαμβάνουν μακροχρόνιες συμβατικές υποχρεώσεις απέναντι στην εθνική οικονομία και την κοινωνία. Η προσφυγή σε ομαδικές απολύσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης των υποχρεώσεων παραβιάζει θεμελιωδώς τη δικαιιοπρακτική βάση χορήγησης των κινήτρων. Πρόταση: Απόλυτη απαγόρευση ομαδικών απολύσεων: Ρητή προσθήκη στο άρθρο περί υποχρεώσεων των ενισχυόμενων φορέων (Άρθρο 25) ότι καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος των μακροχρόνιων δεσμεύσεων απαγορεύεται ρητά η προσφυγή σε ομαδικές απολύσεις ή σε ισοδύναμες πρακτικές μαζικής απομείωσης του προσωπικού (π.χ. καταχρηστικές εθελούσιες έξοδοι χωρίς αναπλήρωση).
Άρθρο 26	Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων
Άρθρο 27	Παράβολα
Άρθρο 28	Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις Αυστηρές κυρώσεις και άμεση ανάκτηση σε περίπτωση τέλεσης ομαδικών απολύσεων, με - Ολική ανάκληση της απόφασης υπαγωγής.

	- Ολική έκπτωση από το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών απαλλαγών. - Έντοκη επιστροφή / ανάκτηση του συνόλου των άμεσων ή έμμεσων ενισχύσεων από την ημερομηνία έναρξης της επένδυσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.
Άρθρο 29	Αποζημιώσεις επιτροπών και οργάνων ελέγχου
Άρθρο 30	Διενέργεια διαδικασιών μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου
Άρθρο 31	Αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων - Σύσταση και αρμοδιότητες Τμήματος Γ΄ Κινήτρων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων - Προσθήκη περ. γ) στην παρ. 2 του άρθρου 62 του π.δ. 5/2022 Με την παρ. 1 του άρθρου 31 συστήνεται Τμήμα Γ΄ Κινήτρων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και απαριθμούνται οι αρμοδιότητές του, μεταξύ των οποίων η παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, η έκδοση αποφάσεων κυρώσεων και η παρακολούθηση της διαδικασίας ανάκτησης. Στην παρ. 2 ωστόσο ορίζεται ότι η παρ. 1 ισχύει έως τις 31.12.2027. Ωστόσο, η πρόβλεψη αυτή δεν συμβαδίζει με τους χρονικούς ορίζοντες του ίδιου του ΣχΝ. Ενδεικτικά αναφέρεται το άρθρο 23 παρ. 2 το οποίο ορίζει ότι η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων ανέρχεται σε τρία έτη από τη δημοσίευση της περίληψης της απόφασης υπαγωγής, με δυνατότητα παράτασης έως δύο επιπλέον έτη κατά το άρθρο 22 παρ. 7. Το πρόβλημα ανακύπτει ήδη από τον πρώτο κύκλο εφαρμογής. Δεδομένου ότι το καθεστώς προκηρύσσεται άπαξ ετησίως (άρθρο 6 παρ. 1) και ότι η διαδικασία αξιολόγησης και υπαγωγής διαρκεί εκατόν είκοσι ημέρες (άρθρο 19 παρ. 2 και 4), οι πρώτες αποφάσεις υπαγωγής δεν αναμένεται να εκδοθούν πριν το 2027, με συνέπεια η τριετής προθεσμία ολοκλήρωσης να λήγει μετά την κατάργηση της αρμόδιας μονάδας. Εν όψει των ανωτέρω, προτείνεται η απόλεια της παρ. 2. Εναλλακτικά, εφόσον η χρονική οριοθέτηση εξυπηρετεί λόγους σχετικούς με την οργανωτική διάρθρωση του Υπουργείου, προτείνεται η ρητή πρόβλεψη του διάδοχου οργάνου και της μεταφοράς σε αυτό του συνόλου των αρμοδιοτήτων της παρ. 1 μετά την ως άνω ημερομηνία, καθώς και μεταβατική ρύθμιση για τις εκκρεμείς κατά τον χρόνο εκείνο διαδικασίες.

Άρθρο 32	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 33	Προσωρινή άδεια εγκατάστασης και υποχρεώσεις εγκατάστασης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 1 α.ν. 89/1967
Άρθρο 34	Δασμοφοροαπαλλαγές - Ατέλειες - Τροποποίηση άρθρου 2 α.ν. 89/1967
Άρθρο 35	Παράβολα - Προσθήκη άρθρου 9 στον α.ν. 89/1967
Άρθρο 36	Κλιματικό Σύμφωνο Επένδυσης - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 4864/2021 Με το άρθρο 36 προστίθεται άρθρο 2Α στον ν. 4864/2021, με το οποίο θεσπίζεται το Κλιματικό Σύμφωνο Επένδυσης ως εργαλείο ανάληψης δεσμεύσεων βιωσιμότητας και συμμόρφωσης με διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα για την κλιματική αλλαγή. Η πρωτοβουλία αποτιμάται θετικά, διατυπώνονται ωστόσο δύο παρατηρήσεις. Πρώτον, η σύναψη του Συμφώνου παραμένει προαιρετική και δεν συνδέεται ρητά με τη διαδικασία αξιολόγησης της επένδυσης. Δεύτερον, το Κλιματικό Σύμφωνο εντάσσεται στον ν. 4864/2021, χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη για τις επενδύσεις του Μέρους Α΄, παρότι το ίδιο ΣχΝ προβλέπει σε άλλο σημείο αναλογική εφαρμογή διατάξεων του ν. 4864/2021(βλ. άρθρο 11 περ. β) υποπερ. βα) ΣχΝ, που προβλέπει την αναλογική εφαρμογή των άρθρων 3 και 9 του ν. 4864/2021 για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων). Θα μπορούσε, συνεπώς, να εξεταστεί η επέκταση της δυνατότητας σύναψης του Συμφώνου και στους φορείς επενδυτικών σχεδίων του Μέρους Α΄, με δυνατότητα συνεκτίμησής του κατά την αξιολόγηση του άρθρου 18. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει σαφή, αλλά περιορισμένη και προαιρετική, κλιματική διάσταση μέσω του άρθρου 36, το οποίο θεσπίζει το «Κλιματικό Σύμφωνο Επένδυσης» (Investment Climate Contract) ως δυνητικό εργαλείο μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και του φορέα υλοποίησης της επένδυσης. Το σύμφωνο προβλέπεται στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέρους Α΄ του ν. 4936/2022, δηλαδή του Εθνικού Κλιματικού Νόμου, και μπορεί να περιλαμβάνει δεσμεύσεις του φορέα υλοποίησης για την τήρηση στόχων και προδιαγραφών βιωσιμότητας, ιδίως σε σχέση με την κλιματική αλλαγή,

	μέτρα για τη συμμόρφωση της επένδυσης με διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα προσαρμογής και μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και επενδυτικό σχέδιο και ενδεικτικό προϋπολογισμό για τις σχετικές δράσεις. Η συγκεκριμένη ρύθμιση συνιστά σύνδεση του καθεστώτος ΑΞΕ με το εθνικό και, κατ' επέκταση, το ευρωπαϊκό πλαίσιο κλιματικής πολιτικής, χωρίς ωστόσο το νομοσχέδιο να αναφέρεται ρητά στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, στο Fit for 55 ή σε συγκεκριμένους ευρωπαϊκούς ποσοτικούς κλιματικούς στόχους. Η σύνδεση αυτή είναι συνεπώς περισσότερο συμβατή με το ευρωπαϊκό κλιματικό πλαίσιο παρά ρητά ενσωματωμένη σε αυτό. Παράλληλα, ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός αποτελεί ρητό στόχο του καθεστώτος ΑΞΕ, σύμφωνα με το άρθρο 1, ενώ το άρθρο 2 προσδιορίζει συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας, μεταξύ άλλων τη μεταποίηση, την έρευνα και καινοτομία, τη βιοτεχνολογία και την εφοδιαστική αλυσίδα. Κατά συνέπεια, η κλιματική διάσταση του νομοσχεδίου είναι υπαρκτή και θεσμικά προσδιορισμένη, αλλά δεν αποτελεί οριζόντια ή υποχρεωτική προϋπόθεση υπαγωγής στο καθεστώς ΑΞΕ. Ως εκ τούτου θα μπορούσε να εξεταστεί η ενίσχυση της στόχευσης του καθεστώτος προς επενδύσεις που συμβάλλουν στους στόχους της πράσινης μετάβασης, της καινοτομίας και της τεχνολογικής αναβάθμισης, κατά το πρότυπο άλλων κρατών-μελών της ΕΕ. Επιπρόσθετα, προτείνεται Νομική Διατύπωση για την υποστήριξη της γονεϊκότητας με όρους κοινωνικής βιωσιμότητας.
Άρθρο 37	Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη παρ. 1Α στο άρθρο 28 του ν. 4864/2021
Άρθρο 38	Ψηφιακό σύστημα και μητρώο κατασκευαστών πινακίδων - Προσθήκη άρθρου 94Α στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται νέο άρθρο 94Α στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) και συστήνονται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών άρθρου 94Α στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ψηφιακό σύστημα πινακίδων κυκλοφορίας και μητρώο ψηφιακό σύστημα πινακίδων κυκλοφορίας και μητρώο κατασκευαστών πινακίδων. Μέσω του ψηφιακού συστήματος προβλέπεται η ηλεκτρονική διεκπεραίωση της παραγγελίας, κατασκευής, διαχείρισης,

	χορήγησης, αντικατάστασης, πληρωμής, εκκαθάρισης κόστους, αποστολής, παραλαβής και εποπτείας των πινακίδων, καθώς και η επιλογή αριθμού κυκλοφορίας. Σήμερα, η κατασκευή των πινακίδων κυκλοφορίας ανατίθεται μέσω διαγωνισμού σε έναν ιδιώτη προμηθευτή. Στη συνέχεια, οι πινακίδες παραδίδονται στο Δημόσιο και διανέμονται στους πολίτες αποκλειστικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά την ταξινόμηση ή αντικατάσταση οχημάτων. Προτείνεται η μετάβαση από το σημερινό μοντέλο προμήθειας σε ένα σύστημα που θα βελτιώνει τους χρόνους και την αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης, με συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
Άρθρο 39	Εξουσιοδοτικές διατάξεις για το ψηφιακό σύστημα και το μητρώο κατασκευαστών πινακίδων κυκλοφορίας - Τροποποίηση παρ. 31 και προσθήκη παρ. 31Α στο άρθρο 112 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας
Άρθρο 40	Διαπιστωτική πράξη παραγωγικής λειτουργίας ψηφιακού συστήματος πινακίδων και μητρώου κατασκευαστών - Προσθήκη παρ. 1Α στο άρθρο 114 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας
Άρθρο 41	Συμπλήρωση ρυθμίσεων για εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης συγκοινωνιακού έργου της εταιρείας «Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 1 ν.δ. 511/1970
Άρθρο 42	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 43	Έναρξη ισχύος

Η Ο.Κ.Ε. υποστηρίζει ότι η αποτελεσματική εφαρμογή ενός προγράμματος προσέλκυσης επενδύσεων διέρχεται μέσα από το σχεδιασμό μιας μακρόπνοης στρατηγικής για την εγχώρια παραγωγή και τη θέση της χώρας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας, την τήρηση των αρχών της οικονομικής δημοκρατίας, της ισόρροπης συμπεριληπτικής ανάπτυξης και της δίκαιης κατανομής του αναπτυξιακού κοινωνικού μερίσματος.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Ο.Κ.Ε. προτείνει ένα συνολικό επενδυτικό σχεδιασμό που θα κινητοποιεί νέες επενδύσεις, θα συνδυάζει και θα μοχλεύει αποτελεσματικά τους εθνικούς, ευρωπαϊκούς πόρους, τις χρηματοδοτήσεις από άλλα προγράμματα, καθώς θα κινητοποιεί κεφάλαια μέσα από το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Σε γενικό πλαίσιο, αξιολογώντας τις θέσεις των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, η Ο.Κ.Ε. υποστηρίζει ότι απαιτούνται:

- Η κατάρτιση ενός σταθερού πλαισίου για τις επενδύσεις ανά 4ετία με μικρές παραμετροποιήσεις και με σταθερούς ετήσιους κύκλους υποβολής επενδυτικών σχεδίων (πχ κάθε Σεπτέμβριο, σε χρόνο που δε συμπίπτει με μείζονες φορολογικές, λογιστικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων).
- Η απλοποίηση του τρόπου ενημέρωσης των επιχειρήσεων και υποβολής επενδυτικών δράσεων, με σαφήνεια κανόνων, ασφάλεια δικαίου και πρόσβασης ενημέρωσης των επενδυτών για τα υφιστάμενα προγράμματα, Αναπτυξιακού και δανειοδοτήσεων, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα επικαλύψεων, απώλειας ροών και αστοχίες στον επενδυτικό προγραμματισμό των επιχειρήσεων.

-

- Δημιουργία παρατηρητηρίου επενδύσεων και αξιολόγησης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων από την εφαρμογή των αναπτυξιακών νόμων και του πλαισίου για τις ΑΞΕ.

- Σε αλληλουχία με τα παραπάνω, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η επιτάχυνση των διαδικασιών αξιολόγησης είναι σύμφυτη και αλληλένδετη με την έγκαιρη προετοιμασία των υπηρεσιών αξιολόγησης και ελέγχου και δια τούτο κρίνεται αναγκαία η αναβάθμιση και ενίσχυση τόσο του στελεχιακού δυναμικού των υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με την κατάρτιση των αναπτυξιακών νόμων, την εκπόνηση, σχεδιασμό οδηγών κα αξιολόγηση επενδύσεων και ενστάσεων, όπως και η καλύτερη και έγκαιρη κατάρτιση των αξιολογητών του μητρώου και των μελών επιτροπών αξιολόγησης.

- Αναφορικά με τα κριτήρια υπαγωγής, και ειδικότερα για τις ΑΞΕ και τις επενδύσεις τεχνολογικής εντάσεως, κρίνεται δέον στην παρούσα φάση του οικονομικού κύκλου (με χαμηλά σχετικά επίπεδα ανεργίας) να αναθεωρηθεί το κριτήριο της αύξησης της απασχόλησης, ώστε να λαμβάνει υπόψη επίσης την ποιότητα των θέσεων εργασίας, την υψηλή εξειδίκευση, το ύψος των αμοιβών, τη δυνατότητα εύρεσης προσωπικού και άλλα ειδικά κριτήρια (όπως λχ την ενσωμάτωση νέας τεχνολογίας και παραγωγικού εξοπλισμού).

- Διακριτή πολιτική θα πρέπει να ασκηθεί σχετικά με την ενίσχυση του παραγωγικής ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας, με έμφαση στην προστασία των ευρεσιτεχνιών, της καινοτομίας και των κρίσιμων πρώτων υλών που απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του τομέα με όρους βιώσιμης ανάπτυξης.

- Υπό το πρίσμα των νέων διεθνών εξελίξεων και τεχνολογικών αλλαγών, μέσα από την επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης, θα πρέπει να αναπτυχθεί μια εθνική στρατηγική για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των επενδυτικών ροών και της αποτελεσματικότητάς τους, ώστε να γίνονται άμεσα κινήσεις ελέγχου, βελτίωσης ή διόρθωσης.

- Οι στρατηγικοί τομείς όπως η βιομηχανία, τομέας ενέργειας, η διαμετακόμιση καθώς και ο αγροδιατροφικός τομέας πρέπει να ενισχυθούν μέσα από

σχήματα κοινής συνεργασίας επιχειρήσεων και συνεταιρισμών με στόχο την αύξηση της εγχώριας παραγωγής ενέργειας και τροφίμων, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση από τρίτες χώρες. Επομένως, οι επενδύσεις σε αυτούς τους τομείς είναι αναμφίβολα στρατηγικής σημασίας και θα πρέπει να αναπτυχθούν ισόρροπα.

- Η αξιολόγηση και ο έλεγχος των επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διακηρυκτικές αρχές της ΕΕ περί περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμης οικονομίας (στη βάση της Πράσινης Συμφωνίας), του δίκαιου εμπορίου και της προστασίας της εργασίας.
- Ενίσχυση του εγχώριου παραγωγικού δυναμικού με έμφαση στους κλάδους της οικονομίας με συγκριτικό πλεονέκτημα και προώθηση των συνεργασιών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με δημιουργία εσωτερικών αλυσίδων αξίας και συστάδων επιχειρήσεων (clusters) και πόλων καινοτομίας.
- Ανάδειξη συγκεκριμένων έργων ισχυρού αναπτυξιακού αποτυπώματος ειδικά στους τομείς των υποδομών μεταφορών- ενέργειας- επικοινωνιών και μετάβασης στην πράσινη οικονομία.
- Μεγαλύτερη έμφαση στην προώθηση έργων και επενδύσεων που συμβάλλουν στη σύζευξη του αγροτικού τομέα με τη βιομηχανία και τον τομέα ενέργειας.
- Ανάδειξη επενδυτικών προτεραιοτήτων για τη βιομηχανία μέσω και της υιοθέτησης και εφαρμογής Βιομηχανικής Πολιτικής με στόχους ευθυγραμμισμένους με εκείνους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έμφαση στην ποιότητα και την καινοτομία.
- Περαιτέρω ενίσχυση της χρηματοδότησης για έρευνα και στήριξη των επιχειρήσεων στο να αναπτύξουν καινοτόμα προϊόντα στη χώρα.
- Βελτίωση της Φορολογικής Διοίκησης και διαμόρφωση απλού και σταθερού φορολογικού συστήματος, ειδικότερα για την προσέλκυση επενδύσεων σε τομείς με οικονομίες κλίμακας και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, ώστε να διασφαλίζεται η αναλογικότητα και η ανταποδοτικότητα της φορολογίας.

Η Ο.Κ.Ε. τονίζει την ανάγκη για τη καθιέρωση θεσμικών μηχανισμών συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής και τον επενδυτικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και την ενσωμάτωση στη διαδικασία αξιολόγησης.